

Tông Thư đầu năm mới 2018 của Đức Giám Mục

HOÁN CẢI SINH THÁI

Lời kêu gọi trong thông điệp 『Laudato si』 của Đức Giáo Hoàng Phanxicô

Giám Mục Giáo Phận Kyoto

Phaolô Otsuka Yoshinao

Lời giới thiệu

Nhân dịp đầu năm mới tôi xin giới thiệu đến quý Ông Bà và quý Anh Chị em đề tài của Đức Thánh Cha Phanxicô trong thông điệp 『Laudato si』 đề cập đến các vấn đề về môi trường, trong thông điệp này Đức Thánh Cha cũng đề xướng với chúng ta là hãy “Hoán Cải Sinh Thái” nỗ lực giải quyết vấn đề về môi trường được đặt dưới sự bảo trợ của Thánh Phanxicô Assisi. Thiên Chúa với con người, con người với thiên nhiên và thiên nhiên với chính bản thân mỗi người chúng ta trong sự hài hòa tuyệt diệu của một thần bí gia, đó chính là kiểu nghĩa về sự “Hoán Cải Sinh Thái”. Tên của thông điệp 『Laudato si』 lấy tên từ lời cầu của thánh Phanxicô trong ngôn ngữ cổ của tiếng Ý “Bài hát ca ngợi thái dương” (Lạy Chúa của con, chúc tụng Chúa) trong trái tim của Thánh Nhân đặc biệt là luôn ca ngợi đấng sáng tạo, thông cảm với người khác, sống đức khó nghèo và sống với người nghèo. Đây chính là chứng tá của Ngài được hòa quyện với sự chính nghĩa và an bình trong thâm tâm của con người. Một ngày nào đó chúng ta sẽ ra trước mặt Thiên Chúa, Ngài không chỉ hỏi chúng ta về sự liên hệ giữa Ngài với ta, nhưng Ngài cũng sẽ hỏi cả chúng ta về sự liên hệ giữa ta với thiên nhiên ra sao.

Lời kêu gọi đầu tiên về sự “Hoán Cải Sinh Thái” là điều cần thiết do thánh Gioan Phaolô 2 đề xướng và nó vẫn được tiếp tục trong thông điệp của Đức Giáo Hoàng Phanxicô 『Laudato si』 và được nêu lên 4 điểm để triển khai. ① Hoán cải sự liên hệ với Thiên Chúa ② Hoán cải sự liên hệ với tha nhân ③ Hoán cải sự liên hệ với thiên nhiên, với khẩu hiệu Giáo Hoàng của mình là Phanxicô, Đức Thánh Cha đã nghiêm túc đón nhận những vấn đề lo âu về sự khủng hoảng, sự phá hủy môi trường sinh thái và đã có những cách giải quyết rất cụ thể để kêu gọi chúng ta cùng hành động chung để bảo vệ trái đất là căn nhà chung của chúng ta.

1. ĐIỂM XUẤT PHÁT CỦA 『LAUDATO SI』

Nguồn gốc của chữ (Ecology) có ý nghĩa là “Sinh Thái Học” hay nói một cách ngắn gọn và gần gũi hơn với chúng ta là chữ “eco”. Trong những năm gần đây khi nghe đến chữ “eco” chúng ta được hiểu ra là nó đã được sự vận động và được học hỏi với những gì liên quan đến đời sống hằng ngày, thiên nhiên môi trường của chúng ta đang sống, chẳng hạn như “Môi trường trong lành”, “Chăm sóc môi trường”

Điểm cơ bản mà Đức Thánh Cha nghĩ là “Tất cả mọi sự trên trái đất đều có liên hệ mật thiết với nhau” và đối với người Kitô hữu chúng ta sống trên trái đất này không có gì là không liên hệ với nhau (3~6). Chính vì thế trên toàn thế giới, tất cả mọi người chúng ta đều phải cùng quan tâm đến vấn đề về môi trường (7~9) và tìm cách giải quyết nó, cho dù chúng ta là những nhà triết gia, khoa học hay thuộc các tôn giáo khác – chúng ta hãy cùng nhau vận động sự đổi thay và phát triển sự quan tâm sâu xa hơn về vấn đề môi sinh học.

2. TỔNG HỢP NỀN SINH THÁI “TOÀN DIỆN”

Đức Thánh Cha Phanxicô đã dùng lời của Thánh Phanxicô Assisi để nói trong thông điệp『Laudato si』về “một nền sinh thái toàn diện ” (10). Chữ “toàn diện ”(integral) rất quan trọng nên chúng ta cần nên nhớ. Chữ “toàn diện ”(integral) thường được hiểu là “toàn bộ, hay một cái gì đó rất trọn vẹn không có một vết hoen ố” và trong những năm gần đây chữ “toàn diện” được dịch như sau: “toàn bộ”, “nhân toàn”, “tổng hợp”..vv..vv, trong cuốn 『Laudato si』 chữ “toàn diện” được hội đồng giám mục dịch ra là “tổng hợp” và để nguyên nghĩa là chữ “integral”.

Trong giáo hội chúng ta khi nói về sinh thái, chúng ta hiểu rằng nó không chỉ nói về sự liên hệ với thiên nhiên nhưng nó được hiểu theo nghĩa nhân toàn, đó là sự liên hệ giữa con người và với Thiên Chúa, nó được bao gồm toàn bộ ý nghĩa của sự “tổng hợp nền sinh thái” liên quan đến vấn đề này, chúng ta cùng đọc qua chương 4 của thông điệp 『Laudato si』 theo thứ tự 4 phần với chủ đề “hoán cải sinh thái ”.

3. HOÁN CẢI VỀ SỰ LIÊN HỆ VỚI THIÊN CHÚA

Trước tiên, chúng ta nói về sự liên hệ của chúng ta với Thiên Chúa, điều này nói về sự phục hồi về linh đạo đức tin của chúng ta với Đấng Tạo Hoá. Chúng ta hãy đọc chương 2 『Laudato si』 về phần “phúc âm sáng thế”. Chúng ta biết rằng, con người của chúng ta ngày nay đang hoàn hành về sự hài hòa giữa vạn vật với đấng tạo hóa và với nhân loại, nó được coi là tội của nhân loại đối với môi trường (66), kết quả là, Đất “phải phục tùng” (Sách sáng thế 1:28) “canh tác và canh giữ” (Sách sáng thế 2:15) .Ngày nay chúng ta phải mạnh mẽ khước từ khái niệm là hữu thể của chúng ta được tạo dựng theo hình ảnh Thiên Chúa và được trao quyền thống trị trên toàn cõi đất, đồng hoá với sự thống trị tuyệt đối trên các tạo vật khác. Chúng ta phải nhận biết rằng các bản văn này nói cho chúng ta hãy “canh tác và canh giữ” điều này hàm chứa một mối quan hệ có trách nhiệm dành cho nhau giữa con người nhân loại và thiên nhiên (67). Đương nhiên chúng ta nhìn về hệ sinh thái được ghi chép trong Thánh Kinh thì chúng ta không thể lãng quên Thiên Chúa là Đấng toàn năng và là Đấng tạo dựng (75) chính vì thế con người chúng ta không thể chà đạp lên công nghiệp tạo dựng của Thiên Chúa một cách vô thời hạn được mà thay vào đó chúng ta phải có trách nhiệm gìn giữ chúng cho các thế hệ tiếp theo, khi hiểu được điều này chúng ta phải bắt đầu về sự hoán cải sinh thái trong đời sống của chúng ta. Hệ Sinh Thái là tạo vật được Thiên Chúa tạo dựng và ủy thác cho con người, vì thế con người trên nguyên tắc luôn phải phụ thuộc vào Thiên Chúa và không thể nào đi lệch hướng. Chính vì thế mà con người chúng ta phải có lòng khiêm nhường hướng tới Thiên Chúa và thiên nhiên trong một linh đạo không thể thiếu trong đời sống của chúng ta.

4. HOÁN CẢI VỀ SỰ LIÊN HỆ VỚI THIÊN NHIÊN

『Laudato si』 nói về những vấn đề về môi trường mà con người đã gây ra, vì thế trong toàn bộ thông điệp của Đức Thánh Cha điều đề cập đến sự hoán cải về sự liên hệ thiên nhiên với chúng ta. Vấn đề môi trường là gì, chúng ta quan tâm đến nó vì nó là tài nguyên cho đời sống của chúng ta và nay nó đang bị khai thác và sử dụng một cách vượt quá phạm vi cho phép (tốc độ và số lượng) kết quả là sự ô nhiễm và xảy ra tình trạng kiệt quệ về tài nguyên và sự hủy hoại môi trường sống. Khi đọc chương 1 『Laudato si』 “điều gì đang xảy ra trong căn nhà của chúng ta” (20~61) Chúng ta nhận thấy rằng, hiện tại trái đất của chúng ta ngày nay theo các nhà khoa học giải thích nó đang bị phá huỷ một cách nghiêm trọng vì sự ích kỷ của con người hoặc trong nước đang vì lợi ích hoạt động kinh tế có thể được gọi là “sự nhanh hoá” là một phần của các hệ thống phức tạp đang được hoạt động . Sự biến đổi khí hậu, vấn đề về nước, đa sinh vật

đang bị suy giảm, nói chung là tất cả những gì liên quan đến các vấn đề này các nước tiên tiến đều đang bị “mắc nợ sinh thái” và cần phải thanh toán nó.

“nguồn gốc nhân loại và cuộc khủng hoảng sinh thái” trong chương 3 『Laudato si』 Đức Thánh Cha nói như sau: Thật khó hữu ích để mô tả các triệu chứng mà không nhận biết về nguồn gốc nhân loại và cuộc khủng hoảng của nó (101). Vấn đề xảy ra trong cách suy nghĩ về sự sống và hoạt động của con người chúng ta đang biểu hiện của sự bị biến dạng mà trung tâm của nó là “kỹ nghệ chủ nghĩa là trên hết” hay dùng theo kiểu nói sự phát triển công nghệ cao độ của nhân loại là sự suy nghĩ nâng cao cho con người về đời sống văn hoá và hoạt động kinh tế. Nhưng trên thực tế, sự tiện nghi và ân huệ của nó thì khác, nhưng thay vào đó là sự hủy hoại từ thiên nhiên đến xã hội và ngay cả dẫn đến sự bất hạnh đang uy hiếp đến đời sống thường nhật của nhiều người trong chúng ta đặc biệt trong nhiều nước trên thế giới.

Suy nghĩ theo thánh kinh, Thiên Chúa tạo dựng nên tạo vật không những chỉ cho con người nhưng Ngài muốn chúng ta phải có một mối tương quan với chúng một cách thật khắng khít. Chính vì vậy, mọi tạo vật đều phải được sống theo mục đích phát triển của chúng (84) về điểm này Đức Thánh Cha đã trích một đoạn trong cuốn “Ánh mắt về sự sống” của hội đồng giám mục Nhật Bản và Ngài nói như sau “Hội đồng giám mục Nhật Bản đã có cái nhìn hiểu biết thật sâu sắc và đã công bố nó, “chúng ta có thể cảm nghiệm thấy tiếng hát của từng sinh vật trong sự sống của nó, đó là trong niềm vui hy vọng của sự liên kết với tình yêu của Thiên Chúa” (85)

5. HOÁN CẢI VỀ SỰ LIÊN HỆ VỚI CON NGƯỜI

Ngày nay, đa số người công giáo hay không phải công giáo họ đều nhìn nhận rằng đất đai và bản chất của nó là gia sản chung và nó là sự lợi ích của tất cả mọi người (93) và đây là nguyên lý của cộng đồng thiện ích (156~158). Vì vậy sự tổng hợp hoán cải (toàn diện) là cái nhìn về xã hội, quan tâm đến quyền lợi căn bản của người nghèo là không thể thiếu được, sự gắn liền của người nghèo và sự giòn mỏng của trái đất đều cùng căn cội với vấn đề về môi trường và nghèo đói. Đức Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô nói: “Thiên Chúa đã ban đất đai cho toàn thể nhân loại để duy trì sự sống và không một ai phải mất đi. Thiên Chúa cũng không bao giờ loại trừ ai hoặc không đón tiếp ai bao giờ” và Đức Thánh Cha Phanxicô cũng nói một cách cứng rắn hơn “Dĩ nhiên, chúng ta cần phải bận tâm là đừng để các sinh vật sống khác bị đối xử một cách vô trách nhiệm. Nhưng chúng ta phải nổi giận trước những sự bất bình đẳng lớn lao khác ngay giữa chúng ta, mà từ đó chúng ta tiếp tục khoan dung với một số người tự coi họ là xứng đáng hơn những người khác, chúng ta không nhận thấy rằng một số đang sa lầy vào sự tuyệt vọng trong sự nghèo nàn thấp hèn mà không có một lối thoát, trong khi những người khác thì lại không có một ý tưởng về điều mà họ phải thực hiện với tài sản của họ, khoe mẽ một cách kiêu căng. Sự trở vượt giả định của họ nhưng lại bỏ phía sau họ quá nhiều sự lãng phí, mà nếu đó là một trường hợp xảy ra ở đâu đó, thì nó có thể sẽ phá hủy hành tinh của chúng ta đang sống” (90)

Là người công giáo chúng ta hãy đón nhận sự chỉ thị của Đức Thánh Cha là quan tâm và có trách nhiệm đến vấn đề về môi trường với lòng thương cảm, sự bận tâm dành cho những anh em đồng loại của chúng ta đang sống trong sự nghèo khó, sống chênh lệch trong xã hội (91). Chính vì vậy để thức tỉnh về sự tổng hợp hoán cải (toàn diện) Sinh thái, nhân loại chúng ta cần phải có sự liên kết với nhau. Sự liên kết này cần phải có một tầm nhìn hiểu biết này giữa các thể hệ và nó bao gồm cả thể hệ tương lai của con cháu chúng ta (159~162). Chính vì vậy “sự hoán cải sinh thái” không chỉ còn là vấn đề cá nhân nữa nhưng nó đòi hỏi cả cộng đồng chung cần phải hoán cải (219) trong chương 5 “Phương cách chuyển hướng và khái niệm hành động” đã đề cập nhiều về đề án và sự nâng cấp về các mối dây liên kết, đặc biệt trong

đó được nhấn mạnh đến sự cần thiết của việc đối thoại với nhau một cách chân thành trong mọi cấp bậc từ xã hội, kinh tế, chính trị trong sự trong sáng cùng với trách nhiệm của lương tâm để cùng chung hành động một kế hoạch cho thật hữu hiệu.

6. HOÁN CẢI VỀ SỰ LIÊN HỆ VỚI BẢN THÂN

Chính vì thế, với sự hiểu biết là tất cả mọi tạo vật đều có sự liên hệ với nhau và để cùng hướng về vấn đề môi trường, tất cả chúng ta không thể không có một sự canh tân về mối quan hệ của chúng ta với thiên nhiên mà không có một sự canh tân tự chính bản thân nhân loại chúng ta, “sẽ không có sinh thái học mà không có một ngành nhân chủng học đầy đủ” (118). Nếu cuộc khủng hoảng sinh thái hiện tại là một dấu chỉ nhỏ về cuộc khủng hoảng về đạo đức, văn hoá, và tinh thần của thời hiện đại, thì chúng ta không thể giả định chữa lành mối quan hệ giữa thiên nhiên và môi trường mà không chữa lành tất cả các mối quan hệ nhân loại trên nền tảng (119).

Liên quan đến vấn đề này, Đức Giáo Hoàng Benedict XVI đã nói về một “nền sinh thái của con người”(155) Thật đầy đủ để nhận ra rằng chính thân xác chúng ta sẽ thiết lập cho chúng ta một mối quan hệ với môi trường và với những sinh vật sống khác. Sự chấp nhận thân thể của chúng ta như là quà tặng của Thiên Chúa là thiết yếu cho việc đón tiếp và chấp nhận toàn thể giới như là một quà từ Chúa Cha và ngôi nhà chung của chúng ta, trong khi nghĩ rằng việc chúng ta sẽ vui hưởng quyền tuyệt đối trên thân xác của chúng ta sẽ biến đổi thường là tinh tế, thành việc nghĩ rằng chúng ta sẽ vui hưởng quyền tuyệt đối trên công trình tạo dựng.

Vì vậy, để nỗ lực trong vấn đề môi trường tự bản thân con người trong chúng ta phải sự hoán cải thực sự. Thánh Phanxicô đã nói như sau, hãy hoán cải hệ sinh thái hôm nay trong nội tâm. Chúng ta có siêng năng cầu nguyện nhưng vẫn sống trong lối sống chủ nghĩa hiện thực hoặc chủ nghĩa thực dụng hoặc không quan tâm đến vấn đề môi trường thì không xứng đáng là người Kitô hữu hay một ai đó không muốn thay đổi hoặc luôn hướng tới cách tiêu cực thì cũng không xứng đáng là người Kitô hữu, là người Kitô hữu chúng ta cần thiết phải đón nhận sự “Hoán cải Sinh Thái” một cách khiêm nhường, thúc đẩy “Giáo dục sinh thái” (213) và đào sâu về một “nền linh đạo sinh thái” (216).

7. HƯỚNG TỚI MỘT CUỘC SỐNG MỚI

Người Kitô hữu chúng ta dù gì đi nữa chúng ta cũng hãy trở về với lời mời gọi của Chúa Kitô, “Nước Thiên Chúa đã gần đến hãy hoán cải và tin vào tin mừng” Hoán cải ở đây không chỉ là chúng ta đi làm đường rồi chúng ta ăn năn trở lại, nhưng là đáp trả lời kêu mời của Thiên Chúa và chuyển hướng đi theo tiếng gọi đó. “Hoán cải sinh thái” cũng giống như vậy là người Kitô hữu trong chiều kích đức tin để nỗ lực trong vấn đề về môi trường chúng ta phải kiểm điểm lại về đời sống và hoạt động thường ngày của chúng ta, tính tổng hợp và tìm ra cách thích ứng (toàn diện) về hệ sinh thái trong cuộc sống mới. Đặc biệt, sự tự do thoát khỏi nỗi ám ảnh về việc tiêu thụ, thay thế và kích lệ một lối sống mới mang tính chiêm niệm (222). Niềm tin “Từ việc nhỏ nó sẽ trở nên sự phong phú” đó là cách sống thanh bần của sự tiết độ và trưởng thành. Cho nên một nền sinh thái toàn diện bao gồm việc dành thời gian để khôi phục sự hoà hợp thanh bình với công trình tạo dựng, suy tư về lối sống và những lý tưởng của chúng ta chiêm niệm Đấng Tạo Dựng là Đấng đang sống ở giữa chúng ta và ở trong chúng ta (225). Chẳng hạn ví dụ một sự diễn tả của thái độ này là khi chúng ta dừng lại và dâng lời tạ ơn Thiên Chúa trước và sau bữa ăn. Tôi tha thiết mời gọi hết mọi người tín hữu hãy trở về với tập quán đẹp đẽ và ý nghĩa này (227) . Xin tham khảo trong chương 5 “Phương cách chuyển hướng và khái niệm hành động”

8. CẦU NGUYỆN

Thông điệp 『Laudato si』 của Đức Thánh Cha là lời kêu gọi giúp chúng ta hướng tới về vấn đề môi trường hiện nay và hơn thế nữa nó cũng là câu hỏi căn cội được đặt ra cho chúng ta là những người đang tiếp nối các thế hệ và cũng là câu hỏi cho con cái chúng ta hiện nay là chúng ta đang để gì lại cho thế giới này (160) . Câu hỏi này được đặt ra không chỉ là những vấn đề liên quan đến môi trường nhưng là những vấn đề về sự sinh tồn của thế giới và là cũng là câu hỏi căn cội trong đời sống và công việc của con người chúng ta. Chính vì vậy, để đào sâu cho người Kitô hữu về sự “Hoán cải sinh thái” chúng ta phải có một tâm hồn hướng tới Đấng tạo dựng và cầu nguyện với Ba Ngôi Thiên Chúa để được hướng dẫn và thêm sức. Sau cùng để kết thúc thông điệp của Ngài, Đức Thánh Cha nói, “hãy cầu nguyện cho trái đất của chúng ta” và “Lời cầu nguyện Kitô hữu trong sự hiệp nhất với tạo vật ”. Sau đây là lời cầu nguyện của Đức Thánh Cha trong được tóm lược lại trong cuốn 『Laudato si』 của Ngài.

Ngày 1 tháng 1 năm 2018

Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa

Phụ lục

Trong cuốn 『Laudato si』 được lập lại 10 chủ đề 5 quan điểm

1. Sự mỏng giòn của trái đất và sự liên hệ với người nghèo	Cùng gốc hai vấn đề nghèo đói và môi trường
2. Sự liên hệ với vạn vật	
3. Sự bắt nguồn công nghệ của quyền lực cấu tạo (chế độ kỹ trị)	Chính trị và sự dính líu trái phải từ kinh tế
4. Nó thuộc về nguồn gốc kinh tế ? hay thật sự là sự tiến bộ?	
5. Các tạo vật sở hữu giá trị của mình	Địa vị của con người trong thiên nhiên và trách nhiệm
6. Phù hợp sinh thái trong sự tồn tại của con người	
7. Thảo luận trong sự trân thành và thẳng thắn	Giúp đỡ sự đối thoại lành mạnh với các tập đoàn trong ý chí và quyết định
8. Trách nhiệm và chính sách nặng thuộc về quốc tế và vùng	
9. Văn hóa sử dụng và vứt bỏ	
9. Văn hóa sử dụng và vứt bỏ	Cuộc sống mới và sự thay đổi văn hoá
10. Sự mới mẻ về cuộc sống mới	

Lời cầu nguyện Kitô hữu trong sự hiệp nhất với tạo vật

Lạy Cha,

Chúng con ngợi khen Cha

Cùng với tất cả mọi thọ tạo của Cha.

Tất cả đều xuất phát từ bàn tay quyền năng của Cha; Tất cả là của Cha, được đầy tràn

Bằng sự hiện diện của Cha và tình yêu dịu dàng của Cha.

Xin chúc tụng Cha!

Lạy Chúa Giêsu, Con Thiên Chúa

Nhờ Chúa mà mọi sự được tạo thành

Chúa đã được tác thành trong cung lòng của Mẹ Maria

Chúa đã trở thành một phần của trái đất này

Và Chúa đã chiêm ngắm thế giới này

Bằng đôi mắt nhân loại của Chúa

Ngày nay Chúa đang sống trong mọi tạo vật

Trong vinh quang phục sinh của Chúa

Xin chúc tụng Chúa!

Lạy Chúa Thánh Thần, bởi ánh sáng của Chúa

Chúa hướng dẫn thế giới này hướng về tình yêu của Chúa Cha

Và đồng hành với công trình tạo dựng

Khi nó rên xiết trong đau khổ

Chúa cũng ngự trị trong tâm hồn chúng con

Và Chúa thúc đẩy chúng con làm điều tốt

Xin chúc tụng Chúa!

Lạy Thiên Chúa Duy Nhất và Ba Ngôi

Cộng đồng tuyệt diệu của tình yêu vô biên

Xin dạy chúng con biết chiêm ngắm Chúa

Trong vẻ đẹp của vũ trụ

Vì mọi sự đều loan báo về Chúa

Xin gia tăng tâm tình ngợi khen và cảm tạ của chúng con

Vì mọi hữu thể Chúa đã tạo dựng

Xin ban cho chúng con ân sủng

Để cảm thấy được kết hiệp với mọi sự như nó là.

Lạy Thiên Chúa tình yêu

Xin chỉ cho chúng con thấy vị trí của chúng con

Trong thế giới này như là những dòng kênh của tình yêu Chúa

Cho tất cả mọi loài thọ tạo trên trái đất này

Vì không loại nào trong số ấy bị lãng quên trong ánh mắt Chúa

Xin soi sáng cho những ai đang nắm giữ quyền lực và tiền của để họ có thể tránh được tội thờ ơ, để họ có thể Yêu quý

thiện ích chung, thăng tiến người yếu thế, và chăm sóc cho thế giới này mà họ đang sống. Người Nghèo và trái đất đang

kêu khóc.

Ôi lạy Thiên Chúa

Xin nắm giữ chúng con bằng năng quyền

Và ánh sáng của Ngài, xin giúp chúng con biết bảo vệ mọi sự sống

Biết chuẩn bị cho một tương lai tốt đẹp hơn

Vì sự ngự đến của Nước Chúa là Nước của công lý, hoà bình, tình yêu và vẻ đẹp

Xin chúc tụng Chúa

Amen.